

**ВСП «ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

З В І Т

Назва практики	Практична підготовка : виробнича (переддипломна) практика
Циклова комісія	Економіки, управління та адміністрування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма	Торговельний менеджмент
Прізвище, ім'я, по батькові здобувача	Самойленко Ярослав Олексійович
Курс, академічна група	4 курс, група МБ-21

Календарний графік проходження виробничої (переддипломної) практики

№ з/п	Назва робіт	Тижні проходження практики			Відмітки про виконання
		1	2	3	
1	Організаційно-економічна характеристика об'єкту практики	+			Виконано
2	Планування, управління та контроль діяльності на підприємстві	+			Виконано
3	Характеристика товарної політики підприємства		+		Виконано
4	Розробка заходів для покращення роботи торговельного підприємства (організації, установи)		+		Виконано
5	Індивідуальне завдання			+	Виконано
6	Складання та захист звіту			+	Виконано

Керівник практики: _____

Тетяна БОЛОТОВА
(посада, ім'я, прізвище)

Проектно-будівельна компанія ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПСК ПРОФІЛЬБУД – ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» «ПБК ПРОФІЛЬБУД» – це згуртований колектив однодумців, здатний на високому рівні вирішити повний комплекс завдань, пов'язаних із створенням об'єкта нерухомості: від розробки концепції та ескізного проекту до введення об'єкта в експлуатацію.

Компанія працює в будівельній галузі Харкова та Харківської області з 2005р., надаючи широкий спектр послуг у галузі проектування та будівництва об'єктів комерційної та житлової нерухомості.

Сьогодні ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» зарекомендувало себе як сучасна серйозна компанія, яка відповідає за якість своєї роботи та поєднує функції замовника та генерального підрядника з виконанням власними силами повного комплексу будівельно-монтажних робіт – від проектування та будівництва до благоустрою та прокладання інженерних мереж.

Основним видом діяльності є КВЕД 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель, зареєстровані 10 додаткових видів діяльності. ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» виконує повний комплекс будівельно-монтажних робіт у різних галузях промисловості.

Найбільшу питому вагу у структурі займає монтаж спеціальних сталевих конструкцій (55%). Для здійснення всіх видів діяльності підприємство має в своєму розпорядженні усіма необхідними матеріальними і технічними ресурсами.

ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» здійснює види робіт, представлені на рисунку 2.1.

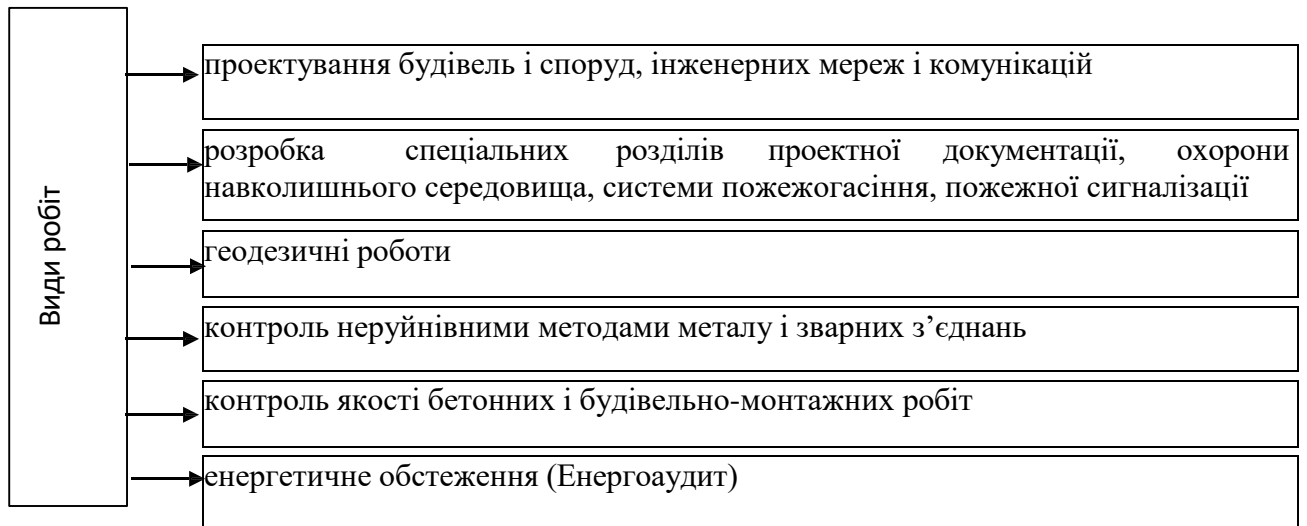

Рисунок 2.1 – Види робіт ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» виготовляє (рисунок 2.2).

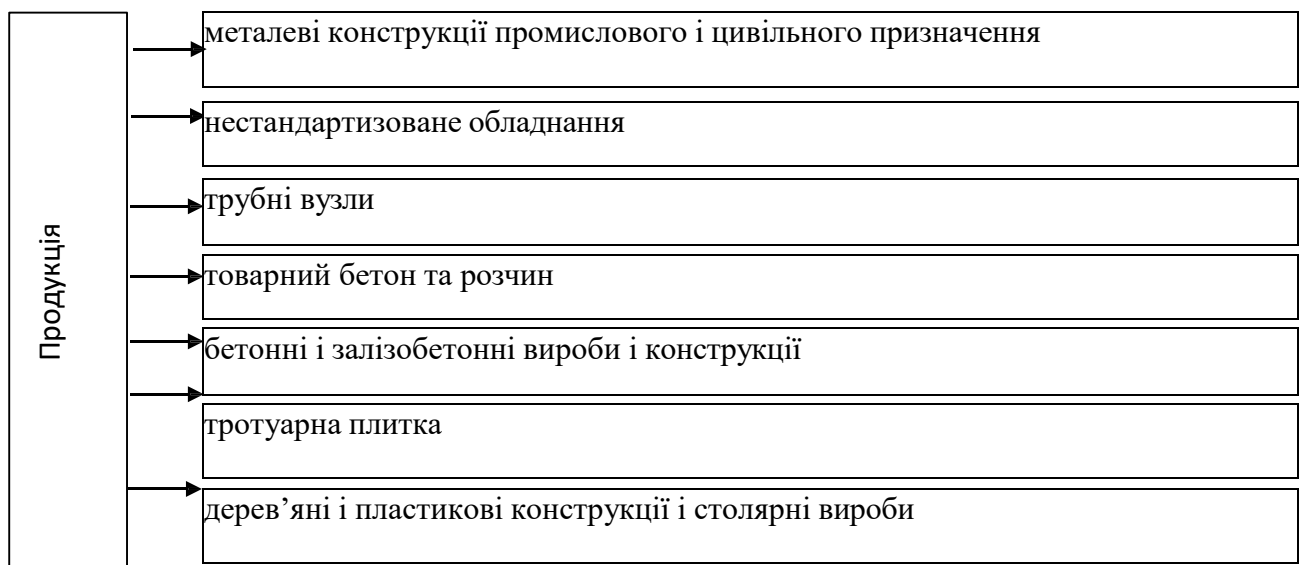

Рисунок 2.2 – Продукція ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

Організаційна структура управління ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» має лінійно-функціональний тип. Управління на підприємстві здійснюється успішно та ефективно.

Сукупний капітал ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» скоротився на 93730 тис. грн. чи 4,3 %. Виторг ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» скоротилася на 1 523 254 тис. грн. або на 24,9 %, це пов'язано із зупинкою багатьох виробництв

навесні-літом 2022 р. Собівартість підприємства скоротилася на 1338056 тис. грн. або на 24,8%,

Чисельність працівників за 2022-2023 рр. скоротилася на 48 осіб. чи 2,6 %.

Структура основного виробництва ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» представлена на рисунку 2.3.

Рисунок 2.3 – Організаційна структура ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

Проведемо аналіз основних техніко-економічних показників діяльності за 2022-2024 роки у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз основних техніко-економічних показників ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» за 2022-2024 роки

Показники	Період			Зміна		Темпи зростання	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Виручка	6110555	4968241	4587301	- 1142314	- 380940	81,3	92,3
Собівартість	5397817	4387479	4059761	- 1010338	- 327718	81,3	92,5
Операційний прибуток	254662	142764	114683	- 111898	- 28081	56,1	80,3
Чистий прибуток (збиток)	160363	116921	32806	- 43442	- 84115	72,9	28,1
Сукупний капітал, тис. грн.	2203488	2013861	2109758	- 189627	95897	91,4	104,8
Середньооблікова чисельність, чол.	1836	1802	1788	- 34	- 14	98,1	99,2
Продуктивність праці, грн. / чол.	3328,2	2757,1	2565,6	- 571,1	- 191,5	82,8	93,1
Вартість основних коштів, тис. грн.	344881	329767	315387	- 15114	- 14380	95,6	95,6
Фондовіддача	17,718	15,066	14,545	- 2,652	- 0,521	85,0	96,5
Вартість оборотних коштів, тис. грн.	2203488	2013861	2109758	- 189627	95897	91,4	104,8
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів,	2,773	2,467	2,174	- 0,306	- 0,293	89,0	88,1
Рентабельність продажів, %	4,2	2,9	2,5	- 1,3	- 0,4	68,9	87,0
Рентабельність виробництва, %	4,7	3,3	2,8	- 1,5	- 0,4	69,0	86,8

Продуктивність праці за досліджуваний період скоротилася на 762,6 грн/чол чи 29,9 %. На зміну вплинуло зниження виручки. Ефективність використання трудових ресурсів знизилася.

Вартість основних коштів скоротилася на 29 494 тис. грн. або на 8,6 %. Фондовіддача скоротилася на 3,173 грн чи 17,9 %. Ефективність використання основних засобів знизилася.

Вартість оборотного капіталу скоротилася на 93 730 тис. грн. чи 4,3 %. Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу скоротився на 0,599 чи 21,6 %. Ефективність використання обігового капіталу знизилася. Операційний прибуток скоротилася на 139 979 тис. грн або на 55,0 %.

Чистий прибуток скоротився на 127 557 тис. грн або на 79,5 %. Рентабельність продажів скоротився на 1,7 або на 40,0 %, рентабельність виробництва скоротилася на 1,9 або на 40,1 %.

Рівень показників нижчий від середньогалузевих значень, динаміка негативна. Ефективність діяльності знизилася.

Аналіз основних показників свідчить про недостатньо ефективну діяльність ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» за 2022-2024 роки.

2.2. Аналіз ефективності системи ризик-менеджменту у ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

Інтегральний оціночний показник дозволяє оцінити загальний внутрішній ризик підприємства з допомогою фінансових коефіцієнтів [22]. Його оцінка необхідна, оскільки фінансовий стан будь-якого суб'єкта господарювання – це здатність до самостійного забезпечення своєї діяльності.

Слід зазначити, що фінансовий стан є здатністю господарюючого суб'єкта фінансувати своєї діяльності (виробництво).

Розглянемо показники майнового ризику ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Розрахунок показників майнового ризику ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» за 2022-2024 роки

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Зміна
Основні кошти, тис. грн.	344 881	329 767	315 387	- 29 494
Майно, тис. грн.	2 203 488	2013861	2 109 758	- 93 730
Показник власності на основні кошти (частка основних коштів у майні)	0,157	0,164	0,149	- 0,007
Власний капітал, тис. грн.	1 191 325	1 269 342	1 300 107	108 782
Валюта балансу, тис. грн.	2 203 488	2013861	2 109 758	- 93 730
Показник участі в кошти організації (фінансова незалежність)	0,541	0,630	0,616	0,076

Показник власності на основні кошти: ризикова ситуація – низька ймовірність. Показник участі у засобах організації: ризикова ситуація – середня ймовірність.

Розглянемо показники ризику втрати ліквідності ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Розрахунок показників ризику втрати ліквідності ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» за 2022-2024 роки

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Зміна
Поточні зобов'язання, тис. грн.	1007146	739 614	804 855	- 202 291
Оборотні кошти, тис. грн.	1 724 574	1 556 572	1 672 232	- 52 342
Коефіцієнт поточною ліквідності	1,712	2,105	2,078	0,365
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	1 370 142	898 976	1 411 009	40 867
Короткострокові фінансові вкладення, тис. грн.	1 600	1 900	2 200	600
Грошові кошти, тис. грн.	99 317	432 717	61 612	- 37 705
Коефіцієнт критичної ліквідності	1,461	1,803	1,832	0,372
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,099	0,585	0,077	- 0,022

Коефіцієнт поточної ліквідності: ризикова ситуація – низька ймовірність.
Коефіцієнт критичної ліквідності: ризикова ситуація – низька ймовірність.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності: ризикова ситуація – середня ймовірність.

Розглянемо показники ринкового ризику ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Розрахунок показників ринкового ризику ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» за 2022-2024 роки

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Зміна
1	2	3	4	5
Виторг, тис. грн	6 110 555	4 968 241	4 587 301	- 1 523 254
Валюта балансу, тис. грн	2 203 488	2013861	2 109 758	- 93 730
Ділова активність	2,773	2,467	2,174	- 0,599
Собівартість, тис. грн	5 397 817	4 387 479	4 059 761	- 1 338 056
Валовий прибуток, тис. грн	712 738	580 762	527 540	- 185 198
Рентабельність основний діяльності	0,132	0,132	0,130	- 0,002
Запаси, тис. грн	249 201	214 277	185 157	- 64 044
Коефіцієнт оборотності запасів	24,521	23,186	24,775	0,255

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5
Показник забезпеченості матеріальними запасами	2,872	3,810	4,680	1,807
Дебіторська заборгованість, тис. грн	1 370 142	898 976	1 411 009	40 867
Питома вага дебіторської заборгованості в оборотних активах	0,794	0,578	0,844	0,049
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,460	5,527	3,251	- 1,209
Кредиторська заборгованість, тис. грн	921 517	647 489	715 203	- 206 314
Коефіцієнт оборотності кредиторський заборгованості	6,631	7,673	6,414	- 0,217
Показник залежності від постачальників (рівень залежності, N – число постачальників)	0,5	0,5	0,5	0,0

Ділова активність: ризикова ситуація – низька ймовірність. Рентабельність основної діяльності (виробництва): ризикова ситуація – середня ймовірність. Коефіцієнт оборотності запасів: ризикова ситуація – низька ймовірність.

Показник забезпеченості матеріальними запасами: ризикова ситуація – низька ймовірність. Питома вага дебіторську заборгованість у оборотних активах: ризикова ситуація – висока ймовірність. Коефіцієнт оборотності дебіторську заборгованість: ризикова ситуація – низька ймовірність.

Коефіцієнт оборотності кредиторську заборгованість: ризикова ситуація – низька ймовірність. Кількість постачальників більше 20: ризикова ситуація – найвища ймовірність.

Розрахуємо інтегральний показник:

$$S_{2022} = 1 / 0,157 \times 0,056 + 0,541 \times 0,056 + 0,132 \times 0,08 + 1,712 \times 0,08 + 1,461 \times 0,08 + 0,099 \times 0,08 + 2,773 \times 0,056 + 24,521 \times 0,08 + 1 / 0,794 \times 0,08 + 4,460 \times 0,08 + 6,631 \times 0,08 + 2,842 \times 0,08 + 1 / 0,5 \times 0,056 = 4,104$$

$$S_{2023} = 1 / 0,164 \times 0,056 + 0,630 \times 0,056 + 0,132 \times 0,08 + 2,105 \times 0,08 + 1,803 \times 0,08 + 0,585 \times 0,08 + 2,467 \times 0,056 + 23,186 \times 0,08 + 1 / 0,578 \times 0,08 + 5,527 \times 0,08 + 7,673 \times 0,08 + 3,810 \times 0,08 + 1 / 0,5 \times 0,056 = 5,694$$

$$S_{2024} = 1 / 0,149 \times 0,056 + 0,616 \times 0,056 + 0,130 \times 0,08 + 2,078 \times 0,08 + 1,832 \times 0,08 + 0,077 \times 0,08 + 2,174 \times 0,056 + 24,775 \times 0,08 + 1 / 0,844 \times 0,08 + 3,251 \times 0,08 + 6,414 \times 0,08 + 4,680 \times 0,08 + 1 / 0,5 \times 0,056 = 4,197$$

Збільшення інтегрального показника за 2023 р. характеризує стабілізацію становища, скорочення невизначеності, зниження загального ризику, але 2024 р. інтегральний показник має динаміку зниження, отже, становище підприємства стабільно, невизначеність зростає, ймовірність загального ризику збільшується.

Інтегральний оціночний показник дозволив виділити основні ризики, що впливають на діяльність (виробництво) ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД».

Розташуємо ймовірність виникнення ризиків за спадаючою.

Високий рівень дебіторської заборгованості – може призвести до відсутності у підприємства грошових коштів, тобто ризик у розрахунках за зобов'язаннями, ризик втрати ліквідності. А також збільшення фінансового циклу, що безпосередньо збільшує виробничий цикл. Велике кількість кредиторської заборгованості – може спричинити відсутність концентрації закупівель, зриву термінів поставок, тобто ризик зупинення виробничої діяльності (будівництва).

Оцінимо діяльність підприємства. Результати досягнень пріоритетних напрямків та цілей ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» представлені у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Результати досягнень пріоритетних напрямів і цілей ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» за 2023-2024 роки

Показник	2023 р.	2024 р.
1	2	3
Рівень рентабельності будівельно-монтажних робіт не нижче 5 %	Не виконано. Рентабельність продажів 2,9 %	Чи не виконано. Рентабельність продажів 2,5%
Укладання щонайменше 2-х контрактів на будівельно-монтажні роботи на іногородніх і муніципальних об'єктах у сумі понад 1 млрд. грн.	Не виконано. Виконання на іногородніх та міських об'єктах становило 377 млн. грн	Не виконано
Регулярне навчання персоналу з робітничих професій за допомогою договірних відносин з навчальними центрами міста з метою збільшення чисельності на 5 %	Не виконано. Пройшли навчання 205 робітників, виробничу практику – 56 студентів навчальних закладів міста. Чисельність персоналу зменшилась	Не виконано

Продовження таблиці 2.5

1	2	3
Об'єм будівельно-монтажних робіт у розмірі 5 млрд. грн		Не виконано. Об'єм будівельно-монтажних робіт в розмірі 4,6 млрд. грн
Після проведення програми з підвищення продуктивності праці досягти підвищення вироблення на 15 %		Не виконано. Зниження на 6,9 %
Збільшити кількість атестованих спеціалістів зварювального виробництва І рівня (зварювальники) до 50 % спискового складу у кожному монтажному підрозділі з доведенням спільного кількості атестованих зварювальників до 150 чол.		Загальна кількість атестованих зварювальників 92 чол.

Пріоритетні напрямки та цілі ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» за 2022-2024 роки не досягнуто.

Оцінимо виробничі ризики ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» методом експертних оцінок.

Експертна оцінка впливу ризиків на діяльність ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» та ймовірність їх виникнення подано у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Експертна оцінка впливу виробничих ризиків на діяльність ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» та ймовірність їх виникнення

№	Вид ризику	Оцінки впливу ризику на діяльність підприємства (1)				Ймовірність виникнення ризиків (2)			
		Оцінка експерта				Оцінка експерта			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Зміна законодавства	2	3	2	3	4	4	4	3
2	Ризик підвищення конкуренції	4	4	4	4	5	5	3	5
3	Ризики збільшення тарифів	9	10	9	10	8	7	9	7
4	Ризик експортних операцій	6	6	5	5	4	5	3	4
5	Зниження платоспроможності	10	9	9	10	9	10	8	10
6	Ризики, пов'язані зі попитом і ціноутворенням	10	10	10	10	9	10	9	10
7	Умисне шкідництво зі сторони конкурентів, персоналу	3	3	3	3	3	2	3	3
8	Ризик порушення екологічних норм	3	3	3	4	3	3	3	3

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	Ризик втрат, пов'язаних з системою сертифікації	4	4	4	4	3	3	3	3
10	Ризики втрачених фінансових вигід	5	6	5	6	4	4	5	5
11	Ризики технологічних втрат	7	6	6	6	6	3	5	4
12	Ризик несправності обладнання	8	8	7	8	4	3	3	3
13	Ризик появи непередбачених витрат і зниження доходів	9	9	7	10	4	5	3	4
14	Ризики аварійних ситуацій	8	10	9	8	3	3	3	3

Розрахунок середньої оцінки ризику, суми рангів та відхилення представлені у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Ступінь впливу виробничих ризиків і їх ймовірності виникнення у ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

№	Вид ризику	Середні оцінки		Суми рангів		Відхилення від середньої суми		Квадрати відхилення	
		1	2	1	2	1	2	1	2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Зміна законодавства	2,50	3,75	10	15	-15,21	- 4,07	231,34	16,56
2	Ризик підвищення конкуренції	4,00	4,50	16	18	- 9,21	- 1,07	84,82	1,14
3	Ризики збільшення тарифів	9,50	7,75	38	31	12,79	11,93	163,58	142,32
4	Ризик експортних операцій	5,50	4,00	22	16	- 3,21	- 3,07	10,30	9,42
5	Зниження платоспроможності	9,50	9,25	38	37	12,79	17,93	163,58	321,48
6	Ризики, пов'язані з попитом та ціноутворенням	10,0	9,50	40	38	14,79	18,93	218,74	358,34
7	Умисне шкідництво зі сторони конкурентів, персоналу	3,00	2,75	12	11	-13,21	- 8,07	174,50	65,12
8	Ризик порушення екологічних норм	3,25	3,00	13	12	-12,21	- 7,07	149,08	49,98
9	Ризик втрат, пов'язаних з системою сертифікації	4,00	3,00	16	12	- 9,21	- 7,07	84,82	49,98
10	Ризики втрачених фінансових вигід	5,50	4,50	22	18	- 3,21	- 1,07	10,30	1,14
11	Ризики технологічних втрат	6,25	4,50	25	18	- 0,21	- 1,07	0,04	1,14

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12	Ризик несправності обладнання	7,75	3,25	31	13	5,79	- 6,07	33,52	36,84
13	Ризик появи непередбачених витрат та зниження доходів	8,75	4,00	35	16	9,79	- 3,07	95,84	9,42
14	Ризики аварійних ситуацій	8,75	3,00	35	12	9,79	- 7,07	95,84	49,98
Разом				353	267			1516,36	1112,93

Далі необхідно зробити розрахунок компетентності експертів. У таблиці 2.8 представлені коефіцієнти компетентності експертів.

Таблиця 2.8 – Коефіцієнти компетентності експертів у ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

Показник	Експерт 1	Експерт 2	Експерт 3	Експерт 4
Коефіцієнт компетентності визначення значимості	0,250072	0,257464	0,235576	0,256888
Коефіцієнт компетентності визначення ймовірності	0,253666	0,253344	0,239645	0,253344

Оцінимо якість проведеною експертизи:

$$W_{\text{значимо}} = 12 \times 1\,516,36 / 14^2 \times (4^3 - 4) = 0,774$$

$$W_{\text{ймовірно}} = 12 \times 1\,112,93 / 14^2 \times (4^3 - 4) = 0,568$$

Узгодженість експертів по оцінці впливу ризику діяльності підприємства висока ($0,774 > 0,7$), узгодженість експертів з ймовірності виникнення ризиків середня ($0,7 > 0,568 > 0,3$). Якість проведеної експертизи приймаємо високою.

У таблиці 2.9 представлені виробничі ризики щодо зменшення значущості на діяльність ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД».

За ступенем впливу підприємницьких ризиків на діяльність ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД», суттєвими є наступні:

- ризик пов'язаний зі попитом і ціноутворенням;
- збільшення тарифів;

- зниження платоспроможності;
- непередбачені витрати і зниження доходів;
- виникнення аварійних ситуацій.

Таблиця 2.9 – Ступінь впливу виробничих ризиків на діяльність ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

№ ризику	Ризик	Оцінка
6	Ризики, пов'язані зі попитом і ціноутворенням	10
3	Ризики збільшення тарифів	9
5	Зниження платоспроможності	9
13	Ризик появи непередбачених витрат і зниження доходів	9
14	Ризики аварійних ситуацій	9
12	Ризик несправностей обладнання	8
11	Ризики технологічних втрат	6
10	Ризики втрачених фінансових вигод	5
4	Ризик експортних операцій	5
2	Ризик підвищення конкуренції	4
9	Ризик втрат, пов'язаних з системою сертифікації	4
8	Ризик порушення екологічних норм	3
7	умисне шкідництво зі сторони конкурентів, персоналу	3
1	Зміна законодавства	2

Отже, зважені експертні оцінки ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» представлені в таблиці 2.10.

У таблиці 2.11 представлені виробничі ризики по ймовірності виникнення діяльності ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД».

Таблиця 2.11 – Ступінь ймовірності виникнення виробничих ризиків у діяльності ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

№ ризику	Ризик	Оцінка
1	2	3
6	Ризики, пов'язані зі попитом і ціноутворенням	10
5	Зниження платоспроможності	9
3	Ризики збільшення тарифів	8
2	Ризик підвищення конкуренції	5
11	Ризики технологічних втрат	4
10	Ризики втрачених фінансових вигод	4
4	Ризик експортних операцій	4

Продовження таблиці 2.11

1	2	3
13	Ризик появи непередбачених витрат і зниження доходів	4
1	Зміна законодавства	4
12	Ризик несправності обладнання	3
8	Ризик порушення екологічних норм	3
9	Ризик втрат, пов'язаних з системою сертифікації	3
14	Ризики аварійних ситуацій	3
7	Умисне шкідництво зі сторони конкурентів, персоналу	3

За ступеня ймовірності виникнення виробничих ризиків в діяльності ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» суттєвим визнається:

- ризик пов'язаний зі попитом і ціноутворенням;
- зниження платоспроможності.

Аналіз картки наочно демонструє основні виробничі ризики ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД».

Найбільш сильний вплив на підприємство здійснюють:

- ризики пов'язаний зі попитом і ціноутворенням;
- ризики зниження платоспроможності;
- ризики збільшення тарифів.

Дані ризики розташовані вище лінії толерантності, отже вимагають безпосередньої уваги. Тому потрібно їх переміщення з цієї зони з метою мінімізації втрат, тобто необхідно розробити певні плани дій для зменшення величини або ймовірності втрат від цих ризиків.

Таблиця 2.10 – Зважені експертна оцінки значимості і ймовірності виникнення виробничих ризиків у ТОВ «ІСК ПРОФІЛЬБУД»

№	Вид ризику	Оцінки впливу ризику на діяльність підприємства (1)					Ймовірність виникнення ризиків (2)				
		Оцінка експерта					Оцінка експерта				
		1	2	3	4	Σ	1	2	3	4	Σ
1	Зміна законодавства	0,500144	0,772392	0,451152	0,760998	2,48	1,014664	1,013376	0,95858	0,760033	3,75
2	Ризик підвищення конкуренції	1,000288	1,029856	0,902304	1,014664	3,95	1,26833	1,26672	0,718935	1,266722	4,52
3	Ризики збільшення тарифів	2,250648	2,57464	2,030184	2,53666	9,39	2,029328	1,773408	2,156805	1,773411	7,73
4	Ризик експортних операцій	1,500432	1,544784	1,12788	1,26833	5,44	1,014664	1,26672	0,718935	1,013378	4,01
5	Зниження платоспроможності	2,50072	2,317176	2,030184	2,53666	9,38	2,282994	2,53344	1,91716	2,533444	9,27
6	Ризики, пов'язані зі попитом і ціноутворенням	2,50072	2,57464	2,25576	2,53666	9,87	2,282994	2,53344	2,156805	2,533444	9,51
7	умисне шкідництво зі сторони конкурентів, персоналу	0,750216	0,772392	0,676728	0,760998	2,96	0,760998	0,506688	0,718935	0,760033	2,75
8	Ризик порушення екологічних норм	0,750216	0,772392	0,676728	1,014664	3,21	0,760998	0,760032	0,718935	0,760033	3,00
9	Ризик втрат, пов'язаних з системою сертифікації	1,000288	1,029856	0,902304	1,014664	3,95	0,760998	0,760032	0,718935	0,760033	3,00
10	Ризики втрачених фінансових вигод	1,25036	1,544784	1,12788	1,521996	5,45	1,014664	1,013376	1,198225	1,266722	4,49
11	Ризики технологічних втрат	1,750504	1,544784	1,353456	1,521996	6,17	1,521996	0,760032	1,198225	1,013378	4,49
12	Ризик несправностей обладнання	2,000576	2,059712	1,579032	2,029328	7,67	1,014664	0,760032	0,718935	0,760033	3,25
13	Ризик появи непередбачених витрат і зниження доходів	2,250648	2,317176	1,579032	2,53666	8,68	1,014664	1,26672	0,718935	1,013378	4,01
14	Ризики аварійних ситуацій	2,000576	2,57464	2,030184	2,029328	8,63	0,760998	0,760032	0,718935	0,760033	3,00

Побудуємо карту ризиків (рисунок 2.4).

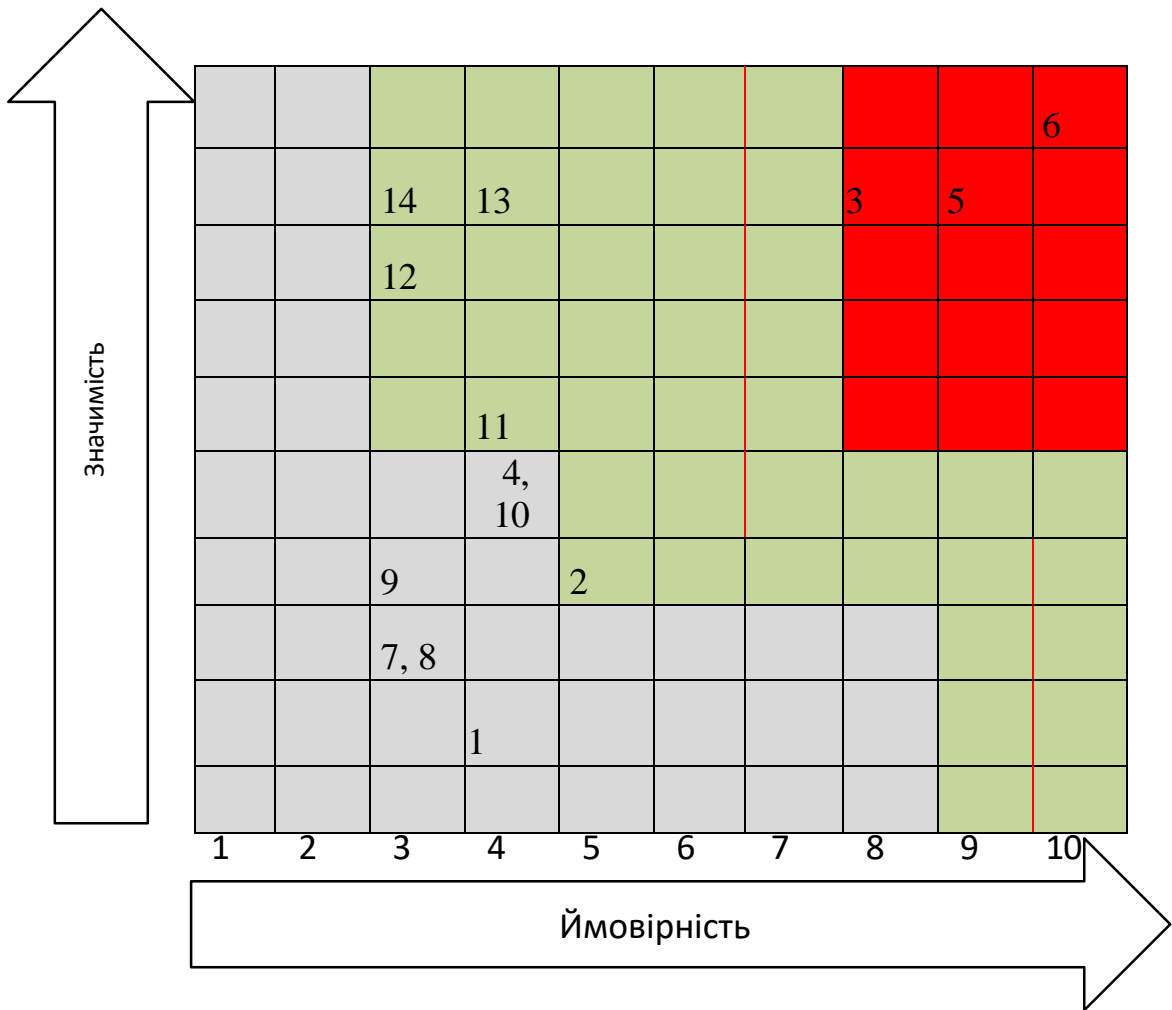

Рисунок 2.4 – Карта виробничих ризиків ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

Отже, нормативний метод оцінки ризиків ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД». Розрахунок показників майнового ризику дозволив зробити такі висновки: показник власності на основні засоби: ризикова ситуація – низька ймовірність. Показник участі в засобах організації: ризикова ситуація – середня ймовірність.

Розрахунок показників ризику втрати ліквідності дозволив зробити наступні висновки: коефіцієнт поточною ліквідності: ризикова ситуація – низька ймовірність. Коефіцієнт критичної ліквідності: ризикова ситуація – низька ймовірність. Коефіцієнт абсолютної ліквідності: ризикова ситуація - середня ймовірність.

Розрахунок показників ринкового ризику ліквідності дозволив зробити такі висновки: ділова активність: ризикова ситуація – низька ймовірність.

Рентабельність основної діяльності (виробництва): ризикова ситуація - середня ймовірність. Коефіцієнт оборотності запасів: ризикова ситуація – низька ймовірність. Показник забезпеченості матеріальними запасами: ризикова ситуація – низька ймовірність. Питома вага дебіторської заборгованості в оборотних активах: ризикова ситуація – висока ймовірність. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості: ризикова ситуація – низька ймовірність. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості: ризикова ситуація – низька ймовірність. Кількість постачальників більше 20: ризикова ситуація – найвища ймовірність.

Збільшення інтегрального показника за 2023 р. характеризує стабілізацію становища, скорочення невизначеності, зниження загального ризику, але у 2024 р. показник має динаміку зниження, отже, становище підприємства стабільно, невизначеність зростає, ймовірність загального ризику збільшується.

Інтегральний оціночний показник дозволив виділити основні ризики, що впливають на діяльність (виробництво) ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД». Розташуємо ймовірність виникнення ризиків щодо спадної. Високий рівень дебіторської заборгованості – може призвести до відсутності підприємства грошових коштів, тобто ризик у розрахунках за зобов'язаннями, ризик втрати ліквідності. А також збільшення фінансового циклу, що безпосередньо збільшує виробничий цикл. Велика кількість кредиторської заборгованості – може призвести до відсутності концентрації закупівель, зриву строків постачання, тобто ризик зупинки виробничої діяльності (Будівництва).

Оцінка ризиків ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» методом експертних оцінок. Якість проведеної експертизи – проведена якісно, оскільки узгодженість експертів щодо оцінки впливу ризику на діяльність підприємства висока. За ступенем впливу виробничих ризиків на діяльність ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД» суттєвим визнається ризик пов'язаний із попитом та ціноутворенням; збільшення тарифів; зниження платоспроможності; непередбачених витрат і зниження доходів; виникнення аварійних ситуацій. За ступеня ймовірності виникнення виробничих ризиків у діяльності ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД»

суттєвим визнається ризик пов'язаний із попитом та ціноутворенням; зниження платоспроможності.

Аналіз картки наочно демонструє основні виробничі ризики ТОВ «ПСК ПРОФІЛЬБУД». Найбільш сильний вплив на підприємство надають: ризики пов'язані з попитом та ціноутворенням; ризики зниження платоспроможності; ризики збільшення тарифів. Дані ризики розташовані вище за лінію толерантності, а значить вимагають безпосередньої уваги. Тому потрібно їх переміщення з цієї зони з метою мінімізації втрат, тобто необхідно розробити певні плани дій для зменшення величини або ймовірності втрат від цих ризиків.